

**LIETUVOS BANKO
FINANSŲ RINKOS PRIEŽIŪROS TARNYBOS
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

SPRENDIMAS

DĖL X. X. IR AAS „BTA BALTIC INSURANCE COMPANY“ GINČO NAGRINĖJIMO

2021-06-10 Nr. 429-204
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo pareiškėjas prašė išnagrinėti tarp jo ir AAS „BTA Baltic Insurance Company“, veikiančios Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2020 m. rugpjūčio 6 d. įvyko eismo įvykis, per kurį buvo apgadintas pareiškėjui priklausantis automobilis „Audi A6“, valst. Nr. (*duomenys neskelbiami*), (toliau – įvykis). Pareiškėjas kreipėsi į draudiką, apdraudusį įvykio kaltininko civilinę atsakomybę privalomuoju transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimu, prašydamas išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią automobiliui padarytą žalą.

2020 m. rugpjūčio 18 d. draudiko ekspertas pareiškėją informavo, kad įvertinus pateiktas sugadinimų nuotraukas ir kitą informaciją, nustatytas su įvykiu susijusios žalos dydis – 316,41 Eur be PVM. Pareiškėjas nurodė, kad tokia suma yra nepakankama žalai atlyginti, ir paprašė pateikti duomenis, kaip ši suma apskaičiuota. Įvertinęs draudiko atstovo pateiktą remonto sąmatą, pareiškėjas nurodė, kad į ją įtrauktas tik dviejų automobilio detalių remontas, tačiau nevertintas galinių durų pažeidimas ir neįtraukti visi būtini remonto darbai.

2020 m. rugsėjo 5 d. draudiko atstovas pareiškėjui atsakė: „Deklaracijoje pažymėta, kad įvykio metu apgadintas tik galinis sparnas ir bamperis. Už tai ir paskaičiuota. Jūsų minimos durys yra nesusijusios su įvykiu – pažeidimo tipas ne toks pat, nėra tęstinumo, apgadintas plotas daug mažesnis.“

Pareiškėjas draudiko atstovui nurodė, kad įvykio deklaracija tėra pirminis dokumentas, kuris dažnai užpildomas ne visai teisingai. Įvykio aplinkybės bei pažeidimai nustatomi iš nuotraukų arba transporto priemonės apžiūros metu. Pareiškėjo teigimu, automobilis apžiūrėtas tamsoje, todėl ne visi pažeidimai buvo pastebėti. Pareiškėjas nurodė, kad įvykio kaltininkas apgadino pareiškėjo automobilį parkuodamasis, o kiek parkavimosi veiksmų jis atliko, kiek kartų kontaktavo su pareiškėjo automobiliu, pareiškėjas nežino, nes įvykio vietoje tuo metu nebuvo. Pareiškėjas draudiko atstovo pasiteiravo, ar draudikas vertino įvykio kaltininko transporto priemonės „Citroen C4 Picasso“ apgadinius iš nuotraukų ar apžiūradamas automobilį.

2020 m. rugsėjo 7 d. draudiko atstovas pareiškėjui nurodė: „Sprendimas nekeičiamas, galinės kairės automobilio durys nesusijusios su įvykiu. Dėl sąmatos, sparnas ir galinis bamperis yra paskaičiuoti, tačiau sparnui pritaikytas mažinimas dėl nesusijusių apgadinių, kurie yra priekinėje galinio sparno dalyje.“ Vis dėlto pareiškėjas su tokiu vertinimu nesutiko: „Nuotraukose Citroen automobilio aiškiai matomi pažeidimai, kuriuos Jus vadinatė netęstiniais. Kaip minimum 2, skirtingos automobilio vietos yra apgadintos, apgadavimo aukščiai atitinka ir t.t.“

Draudikas kreipėsi į kitą įvykio dalyvį su prašymu pateikti jo transporto priemonės nuotraukas po įvykio, taip pat buvo atlikta abiejų įvykyje dalyvavusių transporto priemonių apžiūra. Atlikęs apžiūras ir dar kartą įvertinęs žalos bylos medžiagą, 2020 m. rugsėjo 24 d. draudikas pareiškėjui nurodė nustatęs, kad įvykio metu buvo kliudytas tik pareiškėjo automobilio kairės pusės galinis sparnas (arčiau galinio bamperio) ir bamperis, bet ne šoninė automobilio dalis.

Draudikui atsisakius tenkinti pareiškėjo pateiktą pretenziją, pareiškėjas kreipėsi į Lietuvos banką dėl vartojimo ginčo nagrinėjimo. Pareiškėjas nurodė, kad draudimo išmoka buvo

nepagrįstai sumažinta, į sąmatą neįtraukus automobilio galinių durų remonto išlaidų ir sumažinus išmoką už galinio sparno remonto darbus. Pareiškėjas pažymėjo, kad draudikas pirmąjį sprendimą priėmė praėjus 29 dienoms po įvykio, net neapžiūrėjęs įvykio kaltininko transporto priemonės. Tik po pareiškėjo reiškiamų pretenzijų draudikas gavo įvykio kaltininko transporto priemonės apgadinimų nuotraukas. Taip pat draudikas pasitelkė ekspertus apžiūrėti įvykio kaltininko transporto priemonę, tačiau sąmoningai į žalos bylą siekė neįtraukti apžiūros akto, kuriame buvo kaltininko komentaras apie įvykio aplinkybes: „Kaltininkas ekspertui pakomentavo, jog kliudė mano transporto priemonę du kartus – parkuodamasis atbuline eiga bei judėdamas į priekį kliudė transporto priemonę dar kartą.“ Pareiškėjo teigimu, tai dar kartą patvirtina ginčijamų apgadinimų ryšį su įvykiu. Nors draudikas teigė minėto akto negavęs, „ekspertas patikino, jog apžiūros aktas buvo išsiųstas BTA [monei]“ ir pareiškėjui. Pareiškėjas prašė rekomenduoti draudikui išmokėti 350 Eur draudimo išmoką „už galinių durų apgadinimus bei kompensuoti neteisėtai sumažintą galinio sparno išmoką“. Kaip matyti iš draudiko pateiktos sąmatos, apskaičiuota pareiškėjo automobilio galinio kairiojo sparno ir galinio bamperio remonto kaina – 330,16 Eur be PVM, iš šios sumos išskaityta – 13,75 Eur suma už galinio kairiojo sparno dažymą (20 proc. šios dalies dažymo kainos).

Draudikas pateiktame atsiliepime į pareiškėjo kreipimąsi nurodė su pareiškėjo reikalavimais nesutinkantis. Draudikas pažymėjo, kad pareiškėjo teiginiai esą buvo siekiama nuslėpti papildytą draudiko partnerio apžiūros aktą yra neteisingi, o dėl partnerio klaidos pareiškėjui paaiškinimai jau pateikti anksčiau. Draudikas nurodė, kad jo partnerio darbuotojas, atlikęs įvykio kaltininko transporto priemonės apžiūrą, pirmą kartą užfiksavo transporto priemonės sugadinimus ir užpildė defektų aktą, tačiau pastebėjęs, kad iš turimų nuotraukų sunku įžiūrėti apgadinimus, antrą kartą atliko apžiūrą. Draudikas pažymėjo, kad jam papildytas apžiūros aktas nebuvo pateiktas. Aiškindamasis situaciją, draudikas sužinojo, kad apžiūrą atlikęs darbuotojas manė, jog draudikas turi papildytą aktą, ir, telefonu gavęs kaltininko sutikimą, pateikė apžiūros aktą pareiškėjui. Draudikas nurodė, kad „taip pat buvo kreiptasi į kitą eismo įvykio dalyvį, kuris pokalbio metu paaiškino, jog įvykusio įvykio metu, atliekant manevrus iš parkavimo vietos, buvo kliudytas Kliento transporto priemonės Audi A6, valst. Nr. (*duomenys neskelbiami*), kairės pusės galinis bamperis ir sparnas, o apžiūrą atlikęs asmuo jam neskambino ir apie papildytą aktą neinformavo.“ Draudiko teigimu, nors apie papildytą defektų aktą draudikui iš pradžių nebuvo žinoma, tai nesudaro pagrindo manyti, kad pareiškėjo automobilio galinių durelių apgadinimai yra susiję su įvykiu. Draudikas nurodė: „Jei vieną ar du kartus buvo įsiremta į kitą automobilį, ant abiejų automobilių turėtų likti buvusio kontakto žymės, o šios bylos atveju, Kliento ginčijami defektai negalėjo būti padaryti mūsų apdraustojo. BTA ekspertų nuomone, sugadinimų pobūdis neatitinka nurodytų Kliento aplinkybių, o ir ant mūsų apdraustojo automobilio Citroen, valst. Nr. (*duomenys neskelbiami*), nėra detalių, kurios būtų galėjusios palikti tokias žymas, kurias ginčija Klientas. Labai svarbu atkreipti Jūsų dėmesį, kad apžiūrą atliekantys darbuotojai pažymi visus matomus automobilio apgadinimus, o tyrimą – kas susiję su minimu įvykiu, atlieka BTA draudimo bendrovė.“

Papildomai pateiktuose paaiškinimuose pareiškėjas nurodė, kad dar 2020 m. rugpjūčio 11 d. draudiką informavo apie pastebėtus galinių durelių ir galinio sparno apgadinimus. Minėtame el. laiške pareiškėjas paaiškino, kad apgadinto automobilio apžiūra buvo atlikta ir įvykio deklaracija buvo užpildyta tamsiu paros metu, todėl ne visi apgadinimai buvo pastebėti. Pareiškėjui nepalankų pirminį sprendimą draudikas priėmė net neapžiūrėjęs įvykio kaltininko automobilio ir neturėdamas jo apgadinimų nuotraukų (tą pareiškėjui telefonu nurodė pats kaltininkas ir draudiko atstovas). Draudikas palyginamąją sugadinimų analizę parengė ignoruodamas kaltininko veiksmų įvykio metu eigą, kuri užfiksuota apžiūros akte. Draudiko partnerio atstovas, apžiūrėjęs įvykio kaltininko automobilį, nurodė tą pačią dieną papildytą apžiūros aktą pateikęs draudikui, nors šis teigia jo negavęs. Be to, ir iš nuotraukų matyti, kad apgadinimų vieta, aukštis, plotis suderinami tarpusavyje.

Papildomai pateiktuose paaiškinimuose draudikas nurodė, kad pirminis sprendimas buvo priimtas pagal žalos byloje buvusią medžiagą. Pareiškėjui nesutikus, kad dalis apgadinimų nesusiję su įvykiu, buvo atliktas detalesnis tyrimas, kuris patvirtino pirminę išvadą.

Draudiko teigimu, pareiškėjui ne kartą paaiškinta, kad tik apgadinimai ant jo automobilio galinio sparno galinės dalies ir galinio bamperio yra įvykio pasekmė, tai patvirtina deklaracija ir apgadinimų pobūdis: „apgadinimai lygiagretūs žemei, tai įprasta braukiant. Kadangi ant durų ir galinio sparno priekinės dalies jie eina kampu aukštyn, susidaro įtarimas, kad atsirado ne šio įvykio metu. Vien argumentas, kad jie tame pačiame aukštyje nėra svarus, gali būti visas šonas subraukytas, tačiau kryptis ir lygiagretumas turi išlikti. Šiuo atveju testinumas nutrūksta ties

ratu.“

Taip pat draudikas nurodė, kad jam yra žinoma, jog buvo surašyti du įvykio kaltininko automobilio apžiūros aktai: vieną pateikė apžiūrą atlikęs darbuotojas, kitą – pats pareiškėjas (jame buvo komentaras apie kaltininko veiksmų eigą). Nors ir buvo gautas papildomas apžiūros aktas, draudikas sprendimo nepakeitė, nes, atlikęs išsamią sugadinimų analizę, patvirtino išvadą, kad „automobilio Audi galinių kairės pusės durelių ir galinio kairės pusės sparno (šalia kairės pusės galinių durelių) sugadinimai tarpusavyje nėra suderinami su automobilio Citroen sugadinimais“.

Taip pat draudikas pateikė garso įrašą, kuriame užfiksuotas įvykio kaltininko pranešimas draudikui telefonu apie įvykį. Draudiko teigimu, įvykio kaltininkas nurodo tik galinio sparno ir bamperio apgadinius. Draudikas pažymėjo, kad „Deklaracijoje nurodyta, jog apgadintas buvo tik „Audi“ automobilio galinis buferis ir sparnas, šie sugadinimai surašyti eismo įvykio vietoje, dalyviams apsižiūrėjus savo transporto priemones. Abu dalyviai deklaraciją pasirašė. Papildomi pareiškėjo deklaruojami sugadinimai dėl apgadintų kairės pusės galinių durų ir šalia esančio sparno nėra vidiniai, jie yra aiškiai matomi, todėl daroma išvada, kad jie negalėjo būti nepastebėti įvykio vietoje.“ Be to, „Nukentėjęs nenurodo konkrečios vietos, su kuria buvo apgadintas jo automobilis, jis nurodo tik tai, kad sutampa aukštis bei išvardina apgadintas dalis. Atlikus sugadinimų analizę, nustatyta, kad „Audi“ automobilio durų ir sparno sugadinimai nesuję su deklaruojamu eismo įvykiu, kadangi skiriasi sugadinimų pobūdis.“

Papildomai pateiktuose paaiškinimuose draudikas nurodė: „Neginčijame, kad pažeidimai atsirado ir mūsų administruojamo įvykio metu buvo du kontaktai, tačiau kontaktai ant durelių ir priekinės rato arkos dalies yra nesuję su šiuo įvykiu.“ Kartu draudikas pateikė apgadinių nuotraukas su kompiuteriu pažymėtomis apgadinių vietomis ir eksperto komentarais: „Apgadinimai (Audi galinio sparno priekinė dalis ir galinės kairios durys) skiriasi savo pobūdžiu nuo A apgadinių – trys kampu pakreiptos lygiagrečios linijos. Peržiūrint apgadinius ant Citroen pasigendama atsikišusių panašių objektų. Taip pat apgadiniai lengvai kyla kampu, kas neatitinka lygiagretumo požymio) <...> Dėl galinės dalies kampo apgadinių (A – galinė kairė bamperio dalis ir galinio kairio sparno galinė dalis) nekyla jokių abejonių – atitinka aukštis, plotai panašūs, deklaracija patvirtina apgadinius. Šie pažeidimai atsirado dviejų kontaktų metu ir susiję su tiriamuoju įvykiu. <...> Ką svarbu suprasti apie pačią įvykio dinamiką – apgadiniai ant Citroen ir Audi yra beveik ties viduriu automobilių. <...> apgadinių šiuo atveju per mažai, jei buvo įvažiuota Citroen sparnu ir durimis - turėjo būti daug daugiau apgadinių aplink tašką B. Apgadinimai negalėjo atsirasti ir atsitrenkiant keliskart, nes tiesiog fiziškai neįmanoma. <...> pats nukentėjęs nurodo, kad kontaktas buvo visai kitokio pobūdžio, tad akivaizdu, kad ginčijami pažeidimai atsirado ne aukščiau aprašomo įvykio metu.“ Draudikas akcentavo, kad ant „Citroen“ „nematyti daugiau apgadinių ant apart sparno ir durų“. Kartu draudikas pateikė įvykių modeliavimo programą „PC Crash“ suformuotą vaizdą, kaip turėtų atrodyti automobilių kontaktas, kad galėtų atsirasti ginčijami apgadiniai, ir nurodė: „Jei įvykis būtų atsitikęs tokiomis aplinkybėmis, kurios sudarytų galimybę atsirasti pažeidimams ant galinių durelių bei priekinės galinio rato arkos, neišvengiamai atsirastų ir daugiau papildomų pažeidimų. Kaip galimus pažeidimus paminėčiau: apgadinti išoriniai veidrodėliai, kėbulo detales, kurios turėtų kontaktą su veidrodėliais, pilnai susilietus kėbulų plokštumoms, būtų gerokai daugiau pažeidimų ant automobilių šoninių detalių. Taip pat sutaptų pažeidimų kryptis ant abiejų automobilių.“

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą, Lietuvos bankas vertina pateiktus įrodymus ir tuo pagrindu priima sprendimą.

Atsižvelgiant į ginčo šalių paaiškinimus ir pateiktus įrodymus, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl draudimo išmokos, atlyginančios per įvykį pareiškėjo automobiliui padarytų sugadinimų remonto išlaidas.

Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo (toliau – TPVCPDĮ) 15 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta žalos dydžio nustatymo taisyklė: turtui padarytos žalos dydį nustato atsakingas draudikas arba – TPVCPDĮ 17 straipsnyje nurodytais atvejais – Biuras, vadovaudamasis įgaliotų asmenų ir (ar) turto vertintojų ataskaitomis ir

dokumentais, įrodančiais padarytos žalos aplinkybes, faktą ir dydį. Nustatant eismo įvykio aplinkybes ir kaltininko atsakomybę, turi būti vadovaujama eismo įvykio dalyvių pasirašyta eismo įvykio deklaracija ar kitu eismo įvykio dalyvių pasirašytu dokumentu apie įvykio aplinkybes arba kompetentingų institucijų išduotais dokumentais apie eismo įvykio aplinkybes.

Minėta žalos dydžio nustatymo taisyklė detalizuota Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. birželio 23 d. nutarimu Nr. 795 patvirtintų Eismo įvykio metu padarytos žalos nustatymo ir išmokos mokėjimo taisyklių (toliau – Taisyklės) 13 punkte: nukentėjusio trečiojo asmens turtui (transporto priemonei ar kitam kilnojamajam ar nekilnojamajam turtui) padarytos žalos dydį nustato atsakingas draudikas ar biuras, vadovaudamasis atsakingo draudiko ar biuro įgaliotų asmenų (ekspertų) ir (ar) turto vertintojų ataskaitomis ar išvadamis, įmonės, kurioje remontuojamas sugadintas turtas, pateiktais šio turto remonto išlaidų skaičiavimais ir (ar) atsižvelgdamas į įmonės, kuri turi teisę remontuoti sugadintą turtą, pateiktus šio turto remonto išlaidų skaičiavimus arba remonto išlaidų pagrindimo dokumentus, taip pat į nukentėjusio trečiojo asmens pateiktus žalos dydį įrodančius dokumentus.

Taisyklių 38 punkte nustatyta, kad atsakingas draudikas ar Biuras priima sprendimą dėl draudimo išmokos mokėjimo, atsižvelgdamas į dokumentus ir informaciją, įrodančius draudžiamą įvykio faktą, eismo įvykio metu padarytos žalos aplinkybes, eismo įvykio dalyvių atsakomybę, paskirtų ekspertų ir (ar) turto vertintojų, kitų asmenų, galinčių nustatyti turtui padarytą žalą, išvadas.

Kaip matyti iš pateiktų duomenų, draudikas pripažino pareiškėjo automobilio galinio kairiojo sparno (arčiau galinio bamperio) ir galinio bamperio apgadinimus, susijusius su įvykiu, ir apskaičiavo šių apgadinimų remontą atlyginančią draudimo išmoką (316,41 Eur be PVM). Draudiko pateikta remonto sąmata patvirtina, kad bendra apskaičiuota pareiškėjo automobilio galinio kairiojo sparno ir galinio bamperio remonto kaina – 330,16 Eur be PVM, iš šios sumos išskaityta 13,75 Eur be PVM už galinio kairiojo sparno dažymą (20 proc. šios detalės dažymo kainos). Draudiko teigimu, minėta išskaita atlikta, nes tokia yra su įvykiu nesusijusio galinio sparno apgadinimo šalinimo (dažymo) kaina.

Kaip matyti iš kreipimosi į Lietuvos banką, pareiškėjas neginčija draudiko apskaičiuotos žalos, susijusios su galinio bamperio ir galinio sparno apgadinimais, dydžio (šių apgadinimų šalinimo kainos). Ginčas tarp šalių kilo dėl to, ar pareiškėjo automobilio galinių kairės pusės durelių ir galinio kairės pusės sparno (šalia kairės pusės galinių durelių) apgadinimai atsirado įvykio metu ir ar dėl to draudikui kilo pareiga mokėti šių apgadinimų remonto išlaidas atlyginančią draudimo išmoką (350 Eur (pareiškėjo vertinimu) už galinių durelių remontą ir 13,75 Eur už draudiko nepripažinto galinio kairiojo sparno apgadinimo šalinimą (dažymą)).

Draudikas poziciją, kad minėti apgadinimai nėra susiję su įvykiu, grindžia įvykio deklaracija, apgadinimų nuotraukomis, įvykio dalyvio paaiškinimais ir savo ekspertų išvadamis.

Pareiškėjas poziciją, kad minėti apgadinimai atsirado įvykio metu, grindžia savo paaiškinimais, pateiktomis nuotraukomis, taip pat draudiko partnerio, apžiūrėjusio „Citroen“ automobilį, apžiūros aktu, kuriame pateikta įvykio kaltininko pastaba apie įvykio aplinkybes.

Pateiktos įvykio deklaracijos skiltyje, skirtoje pareiškėjo automobilio matomiems apgadinimams pažymėti, nurodyta „galinis bamperis, galinis sparnas“. Automobilio „Citroen“ nurodyti matomi apgadinimai – „Nubrozinti dažai“. Skiltyje, skirtoje įvykio aplinkybėms pažymėti, abu įvykio dalyviai pažymėjo po vieną langelį – pareiškėjas užbraukė langelį, kurio reikšmė – „stovint / sustabdžius“, o įvykio kaltininkas – „įvažiuojant į stovėjimo vietą, privatų sklypą, šalikelę“. Deklaracijoje pavaizduota įvykio schema. Taip pat skiltyje „Mano pastabos“ pareiškėjas nurodė – „Automobilis stovėjo priparkuotas“, o „Citroen“ valdytojas – „Esu atsakingas už žalą“.

Įvykio kaltininko pokalbio telefonu su draudiko atstove garso įrašė girdėti, kad įvykio kaltininkas nurodė, jog jam parkuojantis pažeista šalia stovėjusio pareiškėjo automobilio „galinė dalis“ (kairysis sparnas).

Lietuvos bankui pateikti du automobilio „Citroen“ 2020 m. rugsėjo 10 d. apžiūros aktai, pasirašyti draudiko atstovo (draudiko partnerio darbuotojo). Viename akte nurodytos tik remontuotinos detalės ir reikalingo remonto pobūdis (dešinės pusės galinis sparnas (dažymas); dešinės pusės galinės durelės (dažymas)). Kitame pateiktame akte, be minėtų įrašų, yra įrašas apie tai, kad įvykio kaltininku pripažintas asmuo „patvirtino, kad važiuodamas atbuline eiga, kliudė automobilį (*duomenys neskelbiami*). Norėdamas patraukti, iš pradžių, pavažiavęs į priekį, susuko vairą į priešingą pusę, ir šonu kliudė dar daugiau“.

Draudiko ekspertų parengtoje sugadinimų analizėje nurodoma: „Atlikus abiejų deklaruotame eismo įvykyje dalyvavusių automobilių apžiūras po įvykusio deklaruoto eismo

įvykio, su aukščio matavimo liniuote laikantis kriminalistinės fotografijos reikalavimų, buvo nustatyti tokie sugadinimai: Transporto priemonės CITROEN sugadinimai: nubrauktas galinis dešinės pusės sparnas ir galinės dešinės pusės durelės. <...> Automobilio AUDI sugadinimai: nubrauktas galinis kairės pusės sparnas; apgadintas galinis buferis. Taip pat matoma, jog yra apgadintos kairės pusės galinės durelės. <...> Įvertinus abiejų deklaruotame eismo įvykyje dalyvavusių automobilių sugadinimus nustatyta, kad visi CITROEN automobilio sugadinimai (galinis dešinės pusės sparnas (aukščiau galinio dešinės pusės rato) ir dešinės pusės galinės durelės) turi horizontalius, tiesius pabraižymus. Analogiškai tiesūs, horizontalūs sugadinimai (įbrėžimai) nustatyti ir ant AUDI automobilio galinio kairės pusės sparno (žemiau galinio kairės pusės žibinto) ir galinio buferio (žemiau galinio kairės pusės sparno). Šių išvardintų sugadinimų aukštis, pobūdis taip pat sutampa. Todėl spėjama, kad šie sugadinimai galėjo atsirasti po deklaruoto eismo įvykio, įvykusio 2020-08-06. Sugadinimai, esantys ant AUDI automobilio kairės pusės galinių durelių ir kairės pusės sparno (šalia kairės pusės galinių durelių) nėra horizontalūs. Nuotraukoje matomi trys pagrindiniai įbrėžimai, kurie yra žemėjantys iš kairės į dešinę ir besitęsiantys per abi AUDI automobilio dalis. Analogiškų kreivalinijinių įbrėžimų ant transporto priemonės CITROEN nenustatyta. Taip pat įvertinus abiejų dalyvių pasirašytą eismo įvykio deklaracijos schemą, nurodytus ir nustatytus abiejų automobilių sugadinimus, daroma išvada, kad AUDI automobilio galinių kairės pusės durelių ir galinio kairės pusės sparno (šalia kairės pusės galinių durelių) sugadinimai tarpusavyje nėra suderinami su CITROEN automobilio sugadinimais."

Papildomai pateiktuose draudiko ekspertų paaiškinimuose nurodoma, kad draudikas neneigia buvus du kontaktus įvykio metu, tačiau, net ir buvus dviem kontaktams, vertinant abiejų automobilių apgadinius, ginčijami apgadiniai įvykio metu objektyviai negalėjo kilti. Šią išvadą patvirtina ir ekspertų naudotos eismo įvykių modeliavimo programos duomenys: „Jei įvykis būtų atsitikęs tokiomis aplinkybėmis, kurios sudarytų galimybę atsirasti pažeidimams ant galinių durelių bei priekinės galinio rato arkos, neišvengiamai atsirastų ir daugiau papildomų pažeidimų. Kaip galimus pažeidimus paminėčiau: apgadinti išoriniai veidrodėliai, kėbulo detales kurios turėtų kontaktą su veidrodėliais, pilnai susilietus kėbulų plokštumoms būtų gerokai daugiau pažeidimų ant automobilių šoninių detalių. Taip pat sutaptų pažeidimų kryptis ant abiejų automobilių.“

Kaip matyti iš pateiktų nuotraukų, ginčijamas pažeidimas (trys lenktos braukimo linijos) yra ant dviejų greta esančių pareiškėjo automobilio detalių: prasideda ant automobilio kairės pusės galinių durelių ir baigiasi kairės pusės galinio sparno priekinėje dalyje.

Pažymėtina, kad kairės pusės galinių durelių apgadinius įvykio deklaracijoje prie iš karto po įvykio pastebėtų pareiškėjo automobilio apgadinių nenurodomas (užfiksuoti tik kairės pusės galinio bamperio ir galinio sparno apgadiniai). Kad apgadintos pareiškėjo automobilio galinės durys, nenurodė ir įvykio kaltininkas, pranešdamas apie įvykį. Taigi, aplinkybę, kad įvykio metu buvo apgadintos ir pareiškėjo automobilio galinės kairės pusės durelės, patvirtina tik pareiškėjo paaiškinimai. Atsižvelgiant į tai, kad ginčijamas kairės pusės galinių durelių apgadinas yra tęstinio pobūdžio (prasideda ant galinių durelių, o baigiasi ant galinio sparno priekinės dalies), taip pat į tai, kad su įvykiu susijusiu pripažintas kitas kairės pusės galinio sparno apgadinas (galinėje sparno dalyje prie galinio bamperio), manytina, kad šiuo atveju tik pareiškėjo paaiškinimais yra grindžiamas ne tik kairės pusės galinių durelių, tačiau ir tęstinis galinio sparno priekinės dalies apgadinas (kuris dėl vietos ir tęstinio pobūdžio laikytinas vienu, tuo pačiu apgadiniu, esančiu ant kelių gretimų automobilio detalių).

Kaip minėta, ginčijamų apgadinių sąsajas su įvykiu pareiškėjas grindžia ir automobilio „Citroen“ apžiūros akte apžiūrą atlikusio darbuotojo padarytu įrašu, kad įvykį sukėlęs asmuo nurodė kelis kartus kontaktavęs su pareiškėjo automobiliu. Pareiškėjo teigimu, aplinkybė, kad buvo keli kontaktai, patvirtina ginčijamų apgadinių ryšį su įvykiu. Pareiškėjo nuomone, draudikas sąmoningai nevertino kelių kontaktų buvimo aplinkybės, tai lėmė jo nepagrįstas išvadas apie ginčijamų apgadinių ir įvykio ryšį.

Vis dėlto Lietuvos bankui pateikti draudiko paaiškinimai su nuotraukomis ir vizualine medžiaga patvirtina, kad draudiko ekspertai vertino aplinkybę, kad per įvykį galėjo būti keli automobilių kontaktai. Tačiau, net ir buvus keliems kontaktams, draudiko ekspertai nenustatė ant automobilio „Citroen“ apgadinių, kurie būtų suderinami su ant pareiškėjo automobilio esančiais ginčijamais apgadinais (priešingai, negu vertinant neginčijamus apgadinius, kurių atitikimą ir suderinamumą draudikas nustatė ir pripažino). Draudiko ekspertai pasinaudojo ir eismo įvykių modeliavimo programa, kurios duomenys patvirtino, kad jeigu ginčijami apgadiniai ant pareiškėjo automobilio būtų atsiradę įvykio metu, žala abiem automobiliams

būtų buvusi didesnė.

Kaip minėta, pagal aktualų teisinį reglamentavimą, eismo įvykio metu padarytos žalos nustatymo pareiga tenka draudikui. Pareiga įrodyti aplinkybes, atleidžiančias nuo draudimo išmokos mokėjimo ar suteikiančias teisę sumažinti draudimo išmoką, taip pat tenka draudikui (Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 98 straipsnio 7 dalis).

Šiuo atveju matyti, kad galutinis draudiko sprendimas žalos byloje priimtas, atsižvelgiant į įvykio deklaracijos duomenis, įvykio dalyvių paaiškinimus, po įvykio pateiktas automobilių nuotraukas, kitus pateiktus duomenis, taip pat atlikus abiejų automobilių apžiūrą. Draudiko ekspertai, įvertinę pateiktus duomenis, padarė išvadą, kad pareiškėjo automobilio galinių kairės pusės durelių ir galinio kairės pusės sparno (šalia kairės pusės galinių durelių) apgadinimai negalėjo atsirasti kontakto su automobiliu „Citroen“ metu ir nėra susiję su įvykiu. Pažymėtina, kad draudiko ekspertai turi specialių žinių, reikalingų eismo įvykio aplinkybių tyrimui, tai yra nuolatinė ir įprasta jų veiklos dalis. Objektivių duomenų, leidžiančių abejoti draudiko ekspertų išvadų pagrįstumu, nebuvo pateikta. Kaip minėta, aplinkybę, kad ginčijami apgadinimai gali būti susiję su įvykiu, patvirtina tik subjektyvūs pareiškėjo paaiškinimai.

Civilinėje teisėje faktų įrodomumo problema sprendžiamas tikimybių pusiausvyros principu, t. y. faktas gali būti pripažintas įrodytu, jei šalies, kuri juo remiasi, pateikti įrodymai leidžia daryti labiau tikėtiną išvadą, kad jis yra, nei kad jo nėra (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2008 m. rugpjūčio 25 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-304/2008; 2008 m. kovo 26 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-187/2008; 2004 m. spalio 4 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-513/2004). Šiuo atveju, kompleksiskai įvertinus visus pateiktus įrodymus ir nustatytas faktines aplinkybes, darytina labiau tikėtina išvada, kad pareiškėjo automobilio galinių kairės pusės durelių ir galinio kairės pusės sparno (šalia kairės pusės galinių durelių) apgadinimai nėra susiję su įvykiu.

Draudikui įrodžius, kad ginčijami apgadinimai nesusiję su įvykiu, jam nekyla pareiga atlyginti šių pareiškėjo automobilio apgadinimų šalinimo išlaidų, – t.y. apskaičiuoti ir mokėti papildomos draudimo išmokos, atlyginančios kairės pusės galinių durelių remonto kainą, ir mokėti 13,75 Eur papildomos draudimo išmokos, atlyginančios likusią kairės pusės galinio sparno remonto kainą.

Atsižvelgiant į minėtas aplinkybes, pareiškėjo reikalavimas atmestinas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimus.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Direktorius

Arūnas Raišutis